ELSZÁMOLVA

Debreczen, I. évfolyam, 2. szám. Vasárnap, 1924 március 16.

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Varga-u. 5. :: Telefon 788—789. | Politikai napilap | Egyes szám ára 800 korona. Előfizetési ár egy hóra 16000 K

Lapunk mai számának főbb tartalma: Poincarét a francia szenátusban csaknem leszavazták. - Kedvező vélemények Magyarország jövőjéről. - Az árdrágítás megtorlásáról szóló rendeletet visszavonták. - Hivatalos jelentés a korona csempészőkről. - Debrecenben e hóban 53 ember halt meg influenzában. - Mi volt az ujság 50 évvel ezelőtt. - Hubay Jenö. - Czébel táblai tanácselnök tragikus halála.

Nagy Debreczen...

Irta: Békés Gyula.

A Piac utcán kis vasut csilingelt, a Hatvan utcán meg pláne csak egy (szemmel láthatóan *csak egy)* lóerős közlekedés vonta magára a figyelmet minden motorikus zaj nélkül, de annál hangosabb tülökszóval. Estenként csak a sápadt gázlángok pislákoltak (már ahol pislákoltak), hogy annál biztosabban beleléphessünk a sárba, pocsolyába, a melynek nem volt levezető csatornája.

Különösen a Kisuj-utcán, a jelenlegi Simonffy és a Nagyuj-utcán, a mostani József kir. herceg-utcán volt ez a legszembeötlőbb, ahol valósággal öles mély árkok szegélyezték a poros szekérut mindkét oldalát. Hogy aztán kinek-kinek csak ugy volt ivóvize — különösen a külsőségeken — ha kutat ásatott, vagy furatott magának, az szinte természetes volt akkor.

Hát még a lomha, nem egészen esztétikus árussátrak össze-vissza-sága, amelyek a jelenlegi Simonffy-utcai bérházak helyén tátongottak! *Jó Ferenc József királyunknak a 90-es évek elején tett látogatása alkalmával óriási függönnyel takartatta el a magistrátus ezen utca torkolatát*, de a rossz nyelvek akkoriban azt suttogták- hogy *a király a városháza ablakából mégis csak meglátta, amit rejtegettek előle.* Apró gyerekek azidőben: sehogy se tudtuk magyarázatát adni az utca száján diszelgő nagy függönynek.

Hát még — a mai legszebb utakon, a Kossuth és Ferenc József uton elterülő csunya piac, ezer lim-lomával — az Árpád- és Attila-téri templom helyeken végighuzódó gulyapihenő és sertéslegelők, stb., stb.

Igy nézett ki ilyen volt a régi Debreczen.

Patriarchális, de nagyon elmaradott. Lefőzte Nagyvárad, Arad, sőt — sok mindenben — még a kis Szatmár is.

Debrecen, tagadhatatlanul nehehezen lépett a haladás utjára, de — most állapithatjuk meg igazán — éppen idejében. Alig pár éve, hogy megindult itt egy várospolitika, a mely „*Nagy Debrecen*" szep és nagy alkotások jelszavával hímes zászlóval [illegible] és olyan lendületet is tudott adni ennek a városnak, mely hosszu idők mulasztását pótolta.

Gondoljunk csak egy kicsit vissza!

Egymás után valósult meg: a villamos vasut, a vizvezeték, csatornázás, majd sorra épültek gyönyörü városi bérházak, rendőrségi palota, pénzügyi palota, Demke, Auguszta szanatórium stb. és mind e nagy alkotások koronás betetőzéseképen az *egyetem*, amelyet Magyarországnak egyik legnagyobb államférfiáról, gr. Tisza István egyetemnek neveztek el. (A külföldiek megitélése szerint a legszebb fekvésü és a legpraktikusabban épitett egyetem Európában.)

Mintha csak titokzatos hatalom sugta volna: tovább egy pillanatig se késlekedjetek, épitsétek ki városotokat, mert itt dörömböl ajtótokon a véres idő, *amely csak rombolni tud.* És ha ettől meg is kimél az Isten különös jóságával és kegyével benneteket: alkotni, fejleszteni semmit sem enged.

Hála a gondviselésnek: a világháboru óriási megpróbáltatása és az azt követő sulyos idők sem foszthattak meg bennünket egyetemünktől. Az egyetem nagy müve,habár szegényesebben is, mint ahogy azt terveztük, de mégis befejezést nyert. *Sőt jó sorsunk ide vezérelte szegény országunknak egy gazdag és hü fiát: Déry Frigyest,* aki itt rója le szülőhazája iránt érzett nagy és nemes háláját és Debrecennek ajándékozza élete felmérhetetlen kincsü munkáját: a Déry-muzeumot.

„Nagy Debrecen", tehát még sem maradt egészen álom. És ennek érzete kell, hogy ujabb munkára serkentsen mindnyájunkat.

Igaz, hogy porba sujtott bennünket a kegyetlen béke; igaz, hogy mindnyájunkat csak a lét kérdése foglalkoztat. De azért nem hagyhatjuk városunkat. Ha sokszorosan su[illegible] viszonyok között is, de a mennyire csak lehet, fejlesztenünk kell. *Felépitjük nagy Debrecent.* És követ minket ezen az uton a többi magyar város. És a nagy magyar városokból feltámad ujra szivünk utólsó dobbanásáig szeretett, soha el nem felejtett és mindig siratott nagy Magyarországunk!

Nagy-Debrecen
Nagy-Magyarországban....

Minden álmunk, minden vágyunk, szivünk minden imádsága csak ez lehet.

A pénzügyi tárca.

Budapest, március 15. *Rakovszky* Iván belügyminiszter távozásáról szó sincs. Az ehez füzött kombinációk egyszerüen [illegible] kapottak.

A pénzügyminiszterség kérdése ezidőszerint [illegible] van. Ismételten emlegetik, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök a továbbiakig maga intézi a pénzügyi tárca sorsát.

Poincaré hat szótöbbséggel kapott bizalmat.

300 szavazó volt.

Páris, márc. 15. (Saját tudósitónk telefon jelentése.) A szenátus tegnap éjjeli ülése egyes parlamenti személyek véleménye szerint igen nagy jelentőséggel birt. Nemcsak a szavazás eredménye iránti izgalom volt igen nagy, hanem az ülésnek jelentőségét néhány szónoknak nagyszabásu beszéde is okozta.

A 13 szavazattöbbségből, amit Poincaré kapott, 7 szavazatot le kell számitani a kormányhoz közelálló, sőt a kormányhoz tartozó személyiségek részére és igy voltaképen csak 6 szavazati többséget kapott, mert csak hat szavazatot lehet függetlennek mondani. Tekintettel arra, hogy 300 szavazó volt, ez a többség elenyésző csekélységet jelent.

A Times és a Morning Post Magyarország kedvező jövőjéről.

London, márc. 15. A Morning Post és a Times megelégedéssel vesznek tudomást arról, hogy a magyarországnak nyujtandó kölcsönre vonatkozo jegyzőkönyvet alátrták.

— A kért összeg — irja a Morning Post — teljesen kielégitő és módot ad arra, hogy a bankóprést egyelőre megállitsák.

A Times hosszabb cikkben foglalkozik azzal a jótékony hatással, a melyet a kölcsön a gazdasági életre, különösen a hitel és az ipar fejlődése terén gyakorolni fog.

Ezzel a változással el fognak tünni azok a fiatalemberek, akik a háboru előtt jobb módban voltak, azonban jelenleg, minthogy foglalkozás nélkül vannak, politikai agitációval foglalkoznak, abban a reményben, hogy sorsukat igy megjavitják. Ennek következtében Magyarországon egy egészséges középosztály fog felnevelkedni.

A miniszterelnök nyilatkozata a népszövetségi tanácskozásokról.

A szanálási tárgyalások a jövő hét közepén véget érnek.

A népszövetségi delegáció ma d. e. 11-kor plenáris ülést tartott, melyen magyar részről részt vett Bethlen István gróf miniszterelnök, Walkó Lajos ideiglenes pénzügyminiszter s Kállay Tibor ny. miniszter.

A tanácskozás két órakor ért véget. A magyar miniszterek együtt távoztak el.

A mai tárgyalásokról Bethlen István gróf miniszterelnök a sajtónak a következőket mondta:

— A mai tárgyaláson a szanálási program egész anyagáról tanácskoztunk. Nem szakitottunk ki a programból egyes részleteket, hanem mindent megvitattunk.

— A tanácskozás jelenlegi stádiumában — kérdezte egy hirlapiró — remélhető-e, hogy a tárgyalások a jövő hét közepén véget érnek?

— Véleményem szerint a népszövetségi bizottsággal való tárgyalások a jövő héten minden esetre véget fognak érni.

Egyes miniszteriumok megszünésével kapcsolatban elterjedt hirekről kijelentette a miniszterelnök, — hogy erről szó sem volt a delegátusokkal folytatott tanácskozás során.

Értesülésünk szerint a mai értekezleten *nem csak az aranykoronás költségvetés tervezetét vitatták meg teljes egészében, hanem — mint ez a miniszterelnök nyilatkozatából is kitünik — az egész szanálási programot, valamint az eddig felmerült kérdéseket is.*

Sir Strakos, akihez az egyik ujságíró szintén kérdést intézett, azzal tért ki a nyilatkozat elől, hogy *a mai tanácskozáson nem vett részt s azon csak rövid ideig volt jelen.*

A népszövetségi delegáció ma ismét albizottságaival tárgyalja a rendelkezésre álló anyagot.

Vasárnap, mint ismeretes, a parlamenti politikusok mennek a népszövetségi delegációhoz. A magyar kormány kiküldöttei hétfőn, d. u. 5 órakor folytatják tanácskozásaikat.

A népszövetségi bizottságnak a miniszterelnök átnyujtotta tegnapi minisztertanácsa az aranykorona alapulvételével összeállitott 5 fél évi uj költségvetést. A delegáció ilyen formán teljesen tisztaképet nyert a magyar államháztartásról.

Az egyes reszort minisztériumok költségvetéseit külön-külön már ismert a népszövetségi bizottság.

Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a reszort kérdésekben lényeges változásokról most már nem is lesz szó. Azt az információt kaptuk, hogy minden elismerésre méltó az a jó akarat és higgdt megfontolás, amellyel a bizottság tagjai a felmerült kérdéseket kezelik.

Budapest, márc. 15. A külföldi delegáció állandóan és behatóan foglalkozik a MÁV. kérdésével. Felmerült annak a gondolata is, hogy a takarékosság elvének minél tökéletesebb keresztülvitele céljából eltörlik a miniszteri szalonkocsikat is. Ugyanesak behatóan megvitatják az egyéb állami üzemek és birtokok kérdését is.

Budapest márczius 15. Na reggel az Trient Expressel Budapestre érkezett Stoppeni a nemzetek szövetsége gazdasági osztályának olasz tagja, hogy a népszövetségi delegáció munkálataiban résztvegyen.

A Matin és a Humanité pöre.

Páris, március 15. (Lapzártakor jelentik *Bécsen* át.)

Tegnap kezdődött Párisban a Matin és a Humanité pörének tárgyalása. A pör oka az, hogy a Humanité azt állitotta a Matinról, hogy megvásárolható. A pör nagy érdeklődést keltett, ugy, hogy a közönség széles rétegeiből zsufolásig megtöltötték a tárgyalótermet. — Feltünést keltett egy idős, rendkivül elegánsan öltözött ur, akiről — mikor tanukihallgatása megkezdődött — személyi adatainak bemondásánál kiderült, hogy nem más, mint Kokovzew gróf — volt orosz miniszterelnök.

A teremben erre rendkivüli izgalom támadt. Kokovzew kijelentette, hogy a Matin szerkesztőjét három, vagy négyszer látta.

Az elnöknek arra a kérdésére, — hogy a szerkesztőt pénzért megvásárolhatónak tartja-e, kijelentette, hogy erre a kérdésre nagyon nehéz felelnie. Ő, mint orosz emigráns, lekötelezett ember és válaszában nagy tartózkodást kell tanusitania. Szerinte a Matin szerkesztőjét nehéz megvesztegetni.

Lossow tábornok a törvényszék idézését visszautasitotta.

München, március 15. Kevéssel a Hitler-per mai tárgyalásának megkezdése után az elnök közölte, hogy Lossow tábornoktól levél érkezett, amelyben a tábornok a törvényszék megidézését visszautasitja és kijelenti, hogy a tárgyaláson nem fog megjelenni.

A következő tanu Helmut, a kézszoritásra vonatkozó jelenetről tesz vallomást. E szerint Hitlernek feléje nyujtott kezét megfogta és erősen megrázta.

Bauer tanu az elnök azon kérdésére, hol dolgozták ki a direktorium tervezetét, azt felelte, hogy Berlinben, az ó német szövetségek körében. Kahr nem tiltakozott a Berlin ellen való felvonulás jelszava ellen, hanem csak azt mondotta, hogy a jelszó fogalmazása nem szerencsés.

Az államügyész inditványára Lossow tábornokot a mai ülésről való távolmaradása miatt a felmerülő költségek megtérítésére, ezen kivül 50 márka, illetve 5 napi fogház büntetésre itélte a törvényszék.

Több jelentéktelen tanu kihallgatása után a tárgyalás folytatását hétfőn délelőttre halasztották.

Egyes ellenzéki politikusok nem jelennek meg a népszövetségi delegáció előtt.

Budapest, márc. 15. A népszövetségi delegátusok, mint ismeretes, vasárnap délelőtt értekezni kivánnak a Hungária-szállóban a parlamenti pártok vezetőivel, ugy a kormánypártiakkal, mint az ellenzékkel. Az utóbbiak közül azonban többen kijelentették, hogy nem jelennek meg ezen a tervbevett tanácskozáson, igy például nem megy el Friedrich István és Szilágyi Lajos sem, aki erről értesitette a miniszterelnököt. A kormányt támogató pártok vezérei közül Wolff marad távol. Az ellenzék tartózkodásának okáról az egyik ellenzéki politikus kijelentette, hogy a kormány adhat felvilágositást a delegációnak az ellenzék felfogásáról. A delegáció megtudhatja, hogy többen vannak olyanok, akik tiltakoznak a kölcsön ellen és azt állitják, hogy a kormánynak még nagy fáradságába fog kerülni a kölcsön megszavazása után a pénz megszerzése. Nem akarjuk azonban a helyzetet elmérgesiteni azzal, hogy a saját kormányunk ellen beszéljünk idegen állampolgárok előtt.

Miskolczról hozták Debreczenbe a hamis forgalmi bélyegeket.

Napokkal ezelőtt nagy port vert fel Debrecenben az az eset, hogy hamis forgalmiadóbélyegeket találtak nagyobb cimletekben egy Lerber és egy Preiszler nevü egyéneknél, akik a hamis forgalmiadóbélyegeket épen megvételre kinálták egyik helybeli trafik tulajdonosnőjének. Mint a lapok akkor megirták a két hamis bélyegárust a rendőrség őrizetbe vette s kihallgatásaik során átkisérték őket a kir. ügyészségre, ahol a vizsgálóbiró mindkettőnek előzetes letartóztatását elrendelte. Minthogy az érdekes ügyben nem sikerült a rendőrségnek megállapitani, hogy tulajdonképen hol gyártották a hamis forgalmiadóbélyegeket igy a nyomozást ebben az ügyben tovább folytatták. A nyomozásnak aztán meglett az eredménye Mint a „Debreczen“ most értesült, Miskolcon is rengeteg hamis forgalmiadó bélyeg került forgalomba, ugy hogy most már a forgalmiadóbélyeg gyár után a miskolci rendőrség is erélyes nyomozást inditott.

Néhány napi nyomozás után sikerült a debreceni és a miskolci rendőrségnek a *hamisitó társaság főfészkére akadni. Megállapitást nyert az az eset, hogy a hamis forgalmi adóbélyegeket Miskolcon egy társaság gyártotta üzletszerüen.*

Ezekkel a bélyeghamisitó társasággal aztán Preiszler és Lerber fenntartották az érintkezést és elárasztották Debrecen vidékét és Miskolcot hamis forgalmiadó bélyegekkel. Debrecenben azonban Lorberék rajta vesztettek.

Hajduvármegye a mult hóban.

A vetések jól állnak. Menynyit adózott a vármegye.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága az elmult napokban tartotta rendes ülését, melyen a vármegye febrár havi viszonyait tárgyalták le.

Hadházy Zsigmond főispán megnyitó beszéde után az alispáni jelentés következett, mely általánosan érintette a vármegye mult havi viszonyait. Majd *Surgóth* Jenő gazdasági főfelügyelő a vármegye február havi mezőgazdasági viszonyairól a következőket jelentette.

Február hó folyamán tartó téli hideg időjárás következtében a külső gazdasági munkálatok csak a trágyahordásra szorultak.

A nappali olvadások következtében a hó folyamán huzamosabb ideig a vetések hótakaró nélkül voltak az erős éjjeli fagyokkal, azonban dacára ennek általában jól állanak.

Végül tisztelettel jelentem, hogy a földreform ügyében Hajduböszörmény r. t. városban, Egyeken, Mikepércsen voltak tárgyalások, mig Püspökladányban és Alsó-Felsőjózsa községekben a kishaszonbérleti ügyek tárgyaltattak.

Azután *Lánczy* Gyula min. tanácsos kir. pénzügyigazgató a vármegye február havi adózási állapotairól a következőket jelentette:

A folyó évi febrár hónapban az állami adópénztárba befolyt:

Egyenef adóban 354.908,272 korona.

Állatforgalmi adóbélyeg 156.309,050 korona.

Állatforgalmi adó készpénzben 100.714,830 korona.

Általános forgalmi adó bélyegben 232.119,495 korona.

Fényüzési adóban 317,360 korona.

Illeték cimen 172.233,344 korona.

Bélyegjövedék cimen 83.858,248 korona.

Dohányjövedék cimen 342.632,300 korona.

Fogyasztási és italadóban 533 millió 340,719 korona.

1921 : XX. tc. földadóban 15 millió 614,100 korona.

A bizottság a jelentést tudomásul vette. A többi szakelőadó jelentéseinek felolvasása és tudomásul vétele után a bizottság ülése véget ért.

HA
sulyt helyez arra, hogy jól értesült legyen,
HA
fontos Önnek, hogy mindent idejében megtudjon,
HA
tárgyilagos, komoly lapot akar olvasni,
HA
a gazdasági életet figyelemmel óhajtja kisérni
minden reggel
vegye meg vagy havonta fizesse elő a
DEBRECZEN
cimü politikai napilapot.
Szerkesztőség és kiadóhivatal ideiglenesen
Varga-utca 5. sz.
Telefon: 7-89. sz.

OCSKA VASAT rezet és mindennemü fémet legmagasabb árért veszek. Kovácsok nakhasználhatót be cserélek. Nagyobb tételt elszállitok. STEINER Előlvés u. 110. Tel. 6 86.

Utcai és alkalmi ruhák festője és vegytisztitója
BIRÓ
Arany Bika. (Mozi bejárat.)

Hölgyek figyelmébe!
A legujabb bécsi modellek megérkeztek
M. Nagy Mihályhoz
Péterfia-utca 8. szám.
Olcsóbb mint bárhol. Női és férfi kalapalakitá o at pontosan eszközöl

Nevetséges igyekezett valakinek bebeszélni,
hogy azért jobb a másik pótkávé a háromcsillagos UHU nál, mert az öreg, mert az régi. Ez a divat is régi, kérdezzük: hát jó is?
Kőbányai Bolgári Serfőző és Szent István Tapszergyárak RT

Kálvin-ház Debreczenben.

Hatalmas lendülettel megy a megvalósulás felé ennek az épületnek megalkotása. — A közel jövőben tárgyalnak az elhelyezéréről illetékes körök.

A Kálvinisták Templomegyesülete 16-ik szakosztálya nagy sikerrel dolgozik azon, hogy ez a nagy központi épület mielőbb felépüljön. A többi szakosztályok is vállvetve munkálkodnak a cél érdekében, mert égetően nagy a szüksége annak, — hogy legyen olyan épület, ahol elhelyezést nyerjenek az egyesület helyiségei. Lesz gyülési s több előadói terem és az átutazó tisztviselők számára vendégszobák.

Március 21 és 22-én kiválóan művészies és igen értékes történelmi képek, táncok, dalok bemutatása kerül sorra a Csokonai szinházban. A tiszta jövedelem a Kálvin-háznak alapjához csatoltatik, melyre minden nap nagy adományok folynak be az áldozatkész reformátusok részéről. Nemcsak a helybeliek, de a vidéki egyházak is egymásután jelentik be adományaikat, hogy Debrecen ezzel is méltó legyen magyar Genf nevéhez.

Dr. Hubay Jenő.

Márczius 18-iki debreczeni hangversenye alkalmából. — Visszaemlékezés csodálatos müvészi multjára.

Dr *Hubay* Jenő már Budapesten is ritkán játszik nyilvánosan, vidéken évek óta nem járt, *Debrecenben is ha jól emlékezünk, 1908-ban játszott és pedig Popper Dáviddal és Dohnányi Ernővel együtt.*

Hubay Jenő müvészi pályafutása a legcsodálatosabb magyar karrierek egyike.

18 éves korában már Liszt Ferenccel játszik együtt,

23 éves korában a világnak a párisi után első zenefőiskolája, a brüsszelinek tanára, 30 éves korában adják operáját a világ nagy operaházaiban... *Neve ma is a legjobb aranycsengésü név Pétervártól San-Franciskóig, ma is a világ minden tájáról jönnek hozzá tanitványok s viszik a magyar név hirét az egész földkerekségre.*

A Debreceni Zenekedvelők Köre március 18-iki koncertjére Hubay Jenő gyönyörü müsort állitott össze.

A véletlen különös játékából müsorának majdnem minden száma dátum Hubay müvészi pályafutásában,

minden számhoz élete valamely nagy eseménye füződik, ami kétszeresen érdekessé teszi debreceni hangversenyét.

A müsor első száma Beethoven leghiresebb hegedüszonátája, a Kreutzer-szonáta név alatt ösmert op 47. (A-dur). Tartalmilag is mestermü, a mellett technikailag is erőpróbája az igazi hegedüsnek. A tüzes, szenvedélyes presto, a megkapó andante, az eleven finale nemcsak nagy hegedüst, de virtuózt is kivánnak. A zongorarész nem puszta kiséret, hanem szerves része a darabnak s szintén mesterét kivánja hangszerének.

Hubay Jenő életének egyik legszebb emléke s legnagyobb sikere a Kreutzer-szonátához füződik. Alig mult 18 éves Hubay Jenő, mikor Pesten megösmerkedhetett Liszttel. A zongora fejedelme felösmerte Hubay zsenijét, foglalkozott vele, megkedvelte s abban a kitüntetésben részesitette, hogy Hubayval együtt egy társaságban eljátszotta a Kreutzer-szonátát. — Haynald, a bibornok is végig hallgatta zátékát s ettől kezdve hü pártfogója lett Hubaynak.

Hubay életének másik nagy eseménye Wieuxtempssal való megösmerkedése volt. Wieuxtempshoz teljesen ösmeretlenül, minden ajánlólevél nélkül állitott be 20 éves korában. Eljátszotta a mester ötödik hegedüversenyét;

Wieuxtemps családja előtt megölelte, megcsókolta s azt mondta: Lássátok, ez lesz az én utódom Brüsszelben!

Ettől kezdve Hubayt Wieuxtemps ugy tekintette, mint családtagját. Uj darabjait mind vele játszatta el először s pár év mulva halálos ágyán, mintegy végrendeletileg meghagyta, hogy Hubay legyen az utóda a brüsszeli akadémián. A nagy mester maneseinek áldoz tehát Hubay, mikor Wieuxtemps egyik legszebb darabját játsza keddi koncertjén.

Világhirüvé Hubay akkor lett, mikor Párisban elsőizben léphetett fel zenekari hangversenyen.

20 éves korában jutott ki Hubay Párisba s három éven át élt ott Wieuxtemps haláláig. Munkácsi Mihálynál gyakori vendég volt s egyszer ott a kották közt keresgélve akadt rá Massenet „Le roi de Lahore" cimü operájára. A darab Indiában játszik, a XI. században, buja keleti képek, a hindu és mohamedán ellentét, harcok, szerelmek drámai erővel kifejezett muzsikája. A legszebb témákból hegedü-suitet irt Hubay, beküldte Massenetnek s kérte, engedje meg, hogy eljátszhassa a darabot előtte. Az engedélyt megkapta s megismétlődött a Wieuxtemps-jelenet: Massenet, aki akkor állt dicsősége tetőfokán, hangszrelte a darabot, kiadót szerzett számára s egy nagy koncerten Párisban előadatta Hubayval. — Mint Hubay életrajzirója megemliti, a siker óriási volt. Az egész közönség felállott s ugy tapsolta Hubayt, a párisi lapok a legnagyobb elragadtatással irtak róla, világhire meg volt alapitva.

Amikor kedden este nálunk is felcsendülnek a Lahorei király bübájos melódiái,

gondolatunk visszaszáll a nyolcvanas évek Párisába s elmerengünk a két nagy magyar müvész, Munkácsy és Hubay barátságán, a nyolcvanas évek boldog fellendülésén....

Hubay Jenő zeneszerzői pályafutásának egyik legszebb része a magyar nemzeti elemnek hangsulyozása, mellyel a magyar népdalnak a hegedüirodalomban méltó helyett biztositott s ezzel mintegy kiegészitette Liszt magyar témáju zongoradarabjait. Különösen érdekesek és megkapók „Csárdajelenetei". A 30 éves Hubay, mikor irni kezdi e felülmulhatatlan szépségü darabokat, melyek a világ minden hegedümüvészének kedvencei egészen uj formát teremt meg a magyar lélek sirvavigadásának apoteózisát. Kubelik, Sarasate elvitték a világ minden tájára ezeket az izzig-vérig magyar darabokat.

Debrecenben egyik legszebbjét a 13 csárdajelenetnek fogja Hubay játszani.

Ugyanebből a témakörből való a Fonóban cimü darabja, mely szintén müsorán van a világjáró nagy mesternek....

Hubay Jenő debreceni müsora igy nemcsak a kiválogatás szépségével fog hatni a zenekedvelő közönségre, hanem mintegy eleven életrajza lesz a Mesternek.

(Dr K. S.)

Az öreg „Debreczen"-ből.

Mi volt az ujság 50 évvel ezelőtt Debreczenben és az országban. — Belföldi kölcsön terve. — A fekete sárga zászló. — Félszázados „hirek". — Milyenek voltak az árak.

Meghatva forgatjuk az *„öreg Debrecen"* félszázad előtti köteteit mi, ennek az *„ifju Debrecennek"* munkatársai. A kollégiumi könyvtárban találjuk meg a hatalmas köteteket. A régi idők ujságjai nagyság dolgában kétszer olyan terjedelmüek voltak, mint a mostaniak. Az igaz, csak két, legfeljebb 4 oldalon jelentek meg. Az öreg „Debrecen" is lepedő nagyságu. Ez volt a cime- a lapfej:

DEBRECZEN

politikai és hirszolgálati hirlap.
A debreceni baloldali párt közlönye.

1874. évben, amely év kötete előttünk fekszik, a lapnak felelős szerkesztője és tulajdonosa Oláh Károly, főmunkatársa Szatmári Károly. A Piac utcában, a Vecsey-házban volt a szerkesztőség.

—

Nézzünk széjjel, mi *volt az ujság* Debrecenben és az országban ötven évvel ezelőtt, tehát 1674. évben. Hát először: *akkor is volt szó belföldi kölcsönről.* Az öreg Debrecen 1874. évi januári számában áll a következő közlemény:

— „A Pester Lloydban érdekes levelet találunk. Midőn Ferdinánd király — irja a levél — 1848-ban az országgyüléstől katonaságot és pénzt kért, megszavaztatott 200,000 katona és 60 millió forint. Hogy az utóbbi előteremtethessék, Kossuth tanácskozásra hivta össze a kereskedelmi világ főbbjeit s néhány kitünőbb képviselőt az országházból. Ez értekezleten elhatározták, 60 millió forintnyi papirpénzt kibocsátani — kényszerfolyammal, az állam garanciája mellett, hogy ez husz éven át évenként 3 milliós beváltással törlesztessék. Igy kellene tenni most is. Kibocsáttatnék 60 millió államjegy s az állam valamely jövedékkel biztositaná értékét. A visszaváltás havonként fél millió erejéig volna eszközlendő. Az igaz, igy nem szaporitanók valóságos tőkével az országot, hanem csak fiktiv értékkel, melyeket valódiakkal kellene helyettesiteni".

Igy a közlemény. Bizony ma is valódiakkal kellene kicserélni.

Következő közlemény ebben a lapszámban örömmel igazolja, hogy a „feketesárga zászló, melyet az udvarnak a fővárosban való tartózkodásakor a királyi vár ormán, a Gellért-hegyi erődön és a halászbástyán ki szoktak tüzni, a király egyenes parancsára nem fog többé felhuzatni — csak rendkivüli alkalmakkor" Ez az intézkedés a nemzet kiengesztelődésének szintén egyik lánceszeme volt.

A következő lapszám közli a számkivetésben élő Kossuth Lajos levelét Krivacsy József ezredeshez. A levélben azt irja Kossuth, hogy ő és a fiai évenként 20—20 forintot fizetnek a honvéd menháznak.

Érdekes a szinházrovat, mert irtak szinházi kritikát is, de éppen véletlenül a karzati közönséget kritizálják ilyen formán: „Az Argyil és Tündér Ilona" került tegnap szinre. Látványosság volt elég. A közönség kiváló nagy számmal jelent meg, a karzat különösen zsufolásig, ugy tele volt, hogy az ott kifejlett nagy zsibongástól alig lehetett valamit hallani, igy a játékról nem is szólhatunk". — Ebből a kis referádából láthatjuk, hogy elég hangos volt 50 évvel ezelőtt is a karzat. Sőt még hangosabb.

Az ujdonság rovatban közli a lap, hogy ekkor, tehát 1874 junius elején a város közönsége által felállitott reáltanoda nyilvánossági jogot kapott. Egy másik hir: Lebontották a Miklós-utcai kaput....

Ez időtájt több rendbeli gyujtogatás történt. Az Ohaton nagy dohány pajta és egy sertésól 150 sertéssel lett a lángok martaléka. Megelőző évben több helyen erősen pusztitott a kolera. Szegeden a kolera-árvák javára bált rendeztek.

Hirdetés nem sok volt a lapban. De az akkori árak manapság annál tanulságosabbak. A Cegléd-utca 2. szám alatti férfi-divatüzlet ajánl hosszu télikabátot 18 forintért, egy öltönyt 15 forintért. Zicherman Henrik, mint több kőszénbánya képviselője, egy vámmázsa elsőrendü kőszenet 52 krajcárért hirdet, hazaszállitva 6 krajcárral feljebb. Khon és Weisz Széchenyi-utca 1770. szám alatti fakereskedők a fát ölenként 10 forinttal kinálták és igy tovább.

— *Folytatása következik.* —

PATAKY ISTVÁN
v. grófi uradalmi tiszttartó. — Az orsz. földbirtok r. bíróság által engedélyezett
Ingatlan értékesitő,
pénzkölcsönszerző és az országos gazdatiszteket elhelyező irodája.
Debreczen, Csapó utca 19. sz.

Földbirtokok,
Házak, Szőllők, Villák minden nagyságban vannak felvéve eladásra.

Pénz,
Pénzkölcsönt gyorsan folyósittatok.

Cséplőgarnitura,
nyolcas magánjáró eladó.
Egy, két szobás lakás kiadó

Megérkeztek a régi árban
20 megrendelt szövetek, melyekből napi árnál
százalékkal olcsóbban vállalok.
TEGDES JÁNOS
Péte fia-u. 42. szám.

FÉNYKÉPÉSZETI CIKKEK
a
SPRINGER könyvesboltban.

Debreczeni
ipari, bank és kereskedelmi
részvénytársaságok
részvényeit
állandóan legmagasabb áron
veszünk.
Mindennemü
tőzsdei megbizást
igen előnyösen teljesitünk.
BELLER TESTVÉREK
Betétitársaság
Tőzsdebizománya
Arany János-u. 2.
(Hungária kávéház fölött)
Telefon: 11—91.
Tőzsdenapokon fél 11-től fél 1-ig és 2 órakor a Tőzsdateremmel közvetlen összeköttetés.

Számtalan ünnepélyben emlékeztek meg Debreczenben március idusáról.

Március 15-i ünnepélyek.

A márciusi napok megünneplése impozáns módon és számtalan ünnepség keretében történt meg Debreczenben.

A város külső képén is meglátszott a nap jelentősége, több épületen nemzetiszinü zászló, bankok, üzletek redőnyei leengedve, a főutcán délelőtt délután hazafias felvonulások a Kossuth szoborhoz.

Amenyiben terünk engedi, az alábbiakban számolunk be a március 15-i ünnepségekről

Az ifjuság ünnepe.

Az ősi hagyományokhoz hiven ma is impozáns keretek között tartotta meg a debreceni egyetemi ifjuság március 15-iki ünnepélyét. A többszáz főre menő ifjuság, az Árpád, Csaba- és Verbőczy-bajtársi egyesületek a Péterfia-utcán levő Csabaházban gyülekeztek, ahonnan délelőtt 11 órakor a Kossuth szobor elé vonultak. Itt már nagy közönség várta az ünnepély megkezdését, mely a Himnusz eléneklésével vette kezdetét. Ezután Balogh György Verbőczy-alvezér mondotta el a Nemzeti dalt, majd Zih Sándor Atilla-vezér mondott melyenjáró, hatásos szónoklatot.

Az Egyetemi Kör hagyományos kettős ünnepélyét délután 2 órakor tartotta meg a Kollégium udvarán és a Petőfi szobor előtt. Az ünnepi beszédeket Nagy Sándor, az Egyetemi Kör elnöke és Hadházy Béla tartották s a beszédek után a Petőfi-szobrot megkoszorúzták. Solymosi László és Farkas László hazafias verseket szavaltak, Boda Ferenc pedig a Nemzeti dalt szavalta, az ünneplő közönség nagy lelkesedése mellett. — A kollégiumi Kántus a Himnuszt és a Nemzeti dalt énekelte Macsay Sándor karnagy vezetése mellett.

Az Egyetemi Kör ünnepélye után a Petőfi-dalkör koszorúzta meg ünnepélyes keretek között Petőfi szobrát, miközben az énekkar hazafias dalokat adott elő.

A MANSz ünnepe.

A MANSz lelkes gárdája három órakor gyülekezett a vármegyeház udvarán. A Kossuth-szobor előtt dr. Winkler Jenőné mondott lángoló hazafiságtól áthatott hatalmas beszédet. A szobor megkoszorúzása után Rencz Rózsika szavalt el egy irredenta költeményt, művészettel interpretálva a szerző magasröptü ihletett gondolatait.

A róm. kath. főgimnáziumban.

A róm. kath. főgimnázium az egyik legszebb emlékünnep rendezője. Nevezetes, hogy az előadott számok szerzői az ifjuság köréből kerültek ki. Az ünnepségen helyi közéletünk jelesei közül Lindenberger János, Ferjentsik Ottó, Magoss György, Ady Lajos és Lépes Győző nevét sikerült feljegyeznünk. Az ünnepi beszédet Liebhardt Richárd 8. o. tanuló tartotta, a középiskolai képzettséget és szokványos intelligenciát messze felülmuló modorban. Az ünnepség nevezetes része volt Pongrácz Kálmán 8. o. tanuló saját szerzésü szindarabja, melyet az intézet növendékei a legteljesebb hozzáértéssel adta elő. A többi szereplők is kiválót nyujtottak.

Az Egyetemi-Körben.

Solymossy Gyula szavalata után Hadházi Béla mondott meleg tapssal fogadott ünnepi beszédet. Farba László és Boda Ferenc kiváló szavalata mellett nem mehetünk el szó nélkül. Nagy Sándor elnök nivós beszédet modott.

A női felső kereskedelmi iskola ünnepélyén.

Az ünnepi beszédet Versényi Klára tanárnő mondotta, mit a közönség a legteljesebb elismerés hangján vett tudomásul. Sajnos, nincs sem időnk, sem helyünk az itt hallott szép dolgok előadásához, azomban sem a Somogyi Etelka, sem a Papp Magda által nyujtott szellemi élvezeteket nem hagyhatjuk szó nélkül.

A ref. leánynevelőintézet.

Boér Károly vall. tanár imája után Önképző Körében ünnepelte március idusát.

Ref. főgimnázium

Arany János önk. köre ifj. Tankó Béla ünnepi beszédében érte el nemzeti és irodalmi értékének tetőfokát. Érdemes megemliteni *Kiss* Pál, Rácz Jenő és Balog Béla zongora játékát.

A ref. polg. leányiskola

d. e. 11 órakor tartotta hazafias ünnepélyét. Az ünnepi beszéd elhangzása után Német Julia és Varga Ilona szavaltak.

A Debreczeni Kereskedő Társulati Tanonciskolában.

Az ifj. Önképző köre d. e. 9 órakor tartotta ünnepélyét. Székely Simon tanár tartott hatalmas ünnepi beszédet. Blum Sándor, utána Mawrinszky Ferenc szavalt, zajos tapsokat aratva.

A Debreczeni Kereskedő Társulati Polgári fiu iskola

11 órakor tartotta ünnepségét. Az ünnepség fénypontja Zilahi Zoltán tanár ünnepi beszéde volt. Erdei József, Dickman Sándor, Pilka János értékes szavalatokkal gyümölcsöztették a hazafias hallgatóságot.

A Debreczeni Keresztény Ifjusági Egyesület

d. é. 5 órakor „Anyák ünnepélyé"-t tartott. Uray Sándor biblia olvasása után Gábor Sándor énekelt. Mezey Béla lelkész kiváló záró beszédét Dékán Elek szavalata előzte meg.

A Függetlenségi körben

is igen sikerült hazafias ünnepélyt tartottak, batyus összejövetellel kapcsolatosan. — A társas vacsora folyamán üritettek a Kossuth serlegből s több értékes felszólalás mellett lelkesen ünnepelték az 1848-iki nagy eseményeket.

A Csokonai-szinházban.

A március 15-iki ünnepségeknek méltó befejezése volt a Csokonai-szinház esti előadása, amelyen az egyik legismertebb irredenta darab, a Sylvió kapitány került szinre. A darab előadása előtt Vértes Lajos szavalta el Kiss Józsefnek Erdélyfelé cimü gyönyörü versét, melyet kitörő tapssal honorált a szinházat majdnem megtöltő közönség.

Több szép emlékünnepről helyszüke miatt nem emlékezhetünk meg.

—

Csanak Jenő földbirtokos 20 millió erejéig perli az államkincstárt.

Egy kilakoltatás folytatása. — Pör a kilakoltatás közben okozott károk miatt.

Rendkivül érdekes pör indult meg mostanában a debreceni törvényszéken. Csanak Jenő földbirtokos perli az államot illetve az államkincstárt kilakoltatás közben szenvedett károkért.

Ismeretes a közönség előtt ez a „lakás-affér.., melynek passziv hőse Csanak Jenő volt, hiszen az ügyről Huzella Tivadar orvosprofesszor egyenesen röpiratot irt. Csanak Jenőt az Iparkamarában birt lakásából jogerős határozatokra hivatkozással kilakoltatta a lakáshivatal. A kilakoltatás Csanak Jenő távollétében ugy történt, hogy több szoba butorait egy kisebb szobába zsufolták össze és a munkások egyike a vizcsapott feledékenységből nyitva hagyta. A butorok egyrésze ennek következtében megrongálódott és Csanak Jenő szakértőkkel megbecsültetvén a kárt, *azt husz millió koronában állapitották meg, amit most valorizálva követel az államkincstártól.*

A pör Szép László törvényszéki biró előtt van és a pör kimenetele elé jogász körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Egy nagy szén és fatelep.

Két milliárdos befektetés a Vágó-féle telepen

Magyarország egyik legnagyobb szénnagykereskedője, Vágó Rezső, a mult év őszén mint ismeretes fiók-telepet létesitett Debrecenben. A Homokkert közvetlen bejáratánál van ez a telep és tulajdonképpen csak most tavasszal fejezhetik be a telep teljes kiépitését, ugy hogy csak most bontakozhatnak ki a telep arányai. Mint értesülünk, a Vágó Rezső-cég óriási összegeket invesztált debreceni telepébe. A telepen egyemeletes épületet emeltetett 650 millió költséggel, a vasuti pályaudvarról a telepre vezető iparvágány 850 millióba került. Modern faapritót is épitettek két elevátorral, ugy hogy a felaprított fa egyenesen a kocsiba vagy a vaggonba dobódik. Ez a berendezés is több száz millióba került, ugy hogy végeredményben minimális számitás szerint két milliárdot fektetett be a cég. Oriási mennyiségü szén és fa van a telepen. 150—200 vaggon porosz szén, ugyanannyi magyar szén és tüzifa. A telep vezetője, Goldberger Adolf, ismert fakereskedő, mig a városi iroda ügyeit Gémes Imre főmérnök intézi.

Háborus rémhirek Erdélyben.

A román V. hadtest parancsnoka cáfolja a háborus hireket.

Kolozsvárról jelentik: Udvarhely-megyében körülbelül két hét óta felelőtlen elemek olyan rémhireket terjesztenek, hogy a magyarok és az oláhok között rövid időn belül háborura kerül a sor. A hiresztelésre az V. hadtest parancsnoka a brassói lapokat az alábbi cáfolat közzétételére kérte fel:

Az utóbbi időben érdekelt személyek meg akarván bontani azt az egyetértést, amely Udvarhely vármegye magyar és román lakossága között fennáll, azt a hirt terjesztik, hogy Románia és Magyarország között uj háboru fog kitörni. A hadügyminisztérium felhatalmazta a vezérséget ennek a hiresztelésnek leghatározottabb megcáfolására.

A szinházban meggyujtott gyufa és következményei.

A pallagi gazdasági akadémia egyik kiváló tanára, dr. Szekeres Sándor érdekes konfliktusban heveskedett egy rendőrrel. Még a mult évben történt, hogy a Csokonai-szinház egyik előadásán, egy emeleti páholyban, kalapja megkeresése végett gyufát gyujtott. Az ügyeletes tüzoltó rendőrt hivott s igazoltatta vele az Akadémiai tanárt. A tüzoltó nem elégedett meg az igazoltatással, hanem hosszadalmas oktatásba kezdett a szinház tüzveszélyességét illetőleg. Dr. Szekerest — valamikor pionir tiszt lévén — nagyon lelkemetlenül érintette a kinos feltünést okozó incidens s mivel az előadás is folytatódott, a tüzoltót távozásra kérte fel, majd mikor ez sem használt behuzta előtte a páholy ajtaját.

A feljelentés folyamányaként az ügyészség hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat dr. Szekeres ellen. A biróság miután megállapitotta, hogy a tüzoltó kissé radikális eljárása akkor történt, mikor annak mint hatósági közegnek funkcionálása feleslegessé vált, dr. Szekerest felmentette a vád alul. Az itéletben mindenki megnyugodott, tehát a felmentés jogerős.

720 koronás adócsalás mely 150.000 koronába s egy évi hivatalvesztésbe került.

Visky büntetőtanácsa ma tárgyalta Weinberger Jenő adócsalási ügyét. Az adó csalást ugy követte el, hogy egy 1922 beli jóvásárlás alkalmával „elfelejtette" átiratni a maga nevére azt a pej csikót, melyet Püspökladányban vásárolt. Feledékenysége által 720 korona kárt okozott a kincstárnak, mi miatt a biróság 100.000 korona fő és 50.000 korona mellékbüntetésre, egy évi hivatalvesztésre, továbbá politikai jogainak egy évi felfüggesztésére itélte. Az itélet jogerős.

Legolcsóbban szerezhetők be a legujabb divatu
tavaszi
átmeneti, kabát és
öltönyszövetek
Feldheim Dezsőnél
Piacz-utcza 67. sz
Telefon: 11—05. sz.

Hirdessen lapunkban és
Hamar eredménye lesz

Hirek

Tél a tavaszban.

A sok egyébb közt a természet is ellenünk esküdött. Más évben ilyenkor zöld pázsiton jártunk s az uszodás javában készült a jövedelmező évadra. Ma a szántulajdonosokat kecsegteti kereset. Március 15 én hó esik s belepi a Kossuth szobor körül ünneplő tömeget.

Máskor ilyenkor enyhe napsütés drasztotta el március idusát ünneplő tömeget, tegnap pedig téli kabátokban fázlódtak az emberek. Ez a csunya március mintha a szomoru magyar jelent szimbolizálná.

— **Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Révész Imre, délután 5 órakor Ury Ferenc. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Szele György, d. e. 11 órakor Siposs Imre, délután 2 órakor Márton Sándor. Kossuth utcai templomban délelőtt 10 ó. Peleskey Sándor, délután 5 órakor a debreceni K. I. E. által rendezett „Anyák ünnepélye": 1. Gyül. ének, Jövel Szentlélek. 2. Bibliát olvas és imádkozik Uray Sándor lelkész, K. I. E. elnök. 3. Szaval Szabó Benjámin K. I. E. tag. 4. Énekel Gábor Sándor K. I. E. tag. 5. Bibliát magyaráz dr. Révész Imre lelkipásztor. 6. Énekel Gábor Sándor K. I. E. tag. Szaval Dékán Elek K. I. E. tag. Bezáró beszédet mond és imádkozik Mezey Béla vi. lelkész, K. I. E. titkár. 9. Gyül. ének, Krisztus, ki vagy nép és világ. Belépődij nincs. Szeretetből fakadó adományokat szeretettel fogad a K. I. E. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Kereszturi József, délután 2 órakor Derencsényi István. — Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 2 órakor Perpéth Ferenc. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor Kántor József. Kórházban d. e. 10 órakor dr. Ferenczy Gyula és Barcza József. Ref. leánynevelő-intézetben d. e. 10 órakor dr. Boér Károly. Nyilastelepen délután 3 órakor theológus.

Tanyai isfentiszteleteken: Nagycserén Uray Sándor, Hegyesen és Elepen Kocsis János, Paczon Mezey Béla, Óhet-Telekházán Felker János.

Március 15-ének emlékére a ref. leánynevelő-intézet istentiszte etet tart a Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor; 1. Kezdő ének; XC. zsolt. 1. v. „Tebenned biztunk". 2. Karének: „Óh nagy Isten...", előadja a ref. leányközépiskola énekkara. 3. Imádkozik dr. Boér Károly vallástanár. 4. Karének, „Kikel még a földből is . . .", előadja a ref tanitónőképzőintézet énekkara. 5. Hymnus, énekli a közönség.

Vasárnapi iskolák a következő helyen tartatnak: Diakónisz-otthonban, Ispotálytelep délelőtt 9 órakor, Széchenyi-utcai paróchián délelőtt 9 órakor, Dóczi-intézetben, Kossuth-u. délelőtt 9 órakorr, Leányutcai isk. délelőtt 9 órakor, Nőegyleti árvaházban délelőtt 9 órakor, Csapókerti iskolában délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homoékerti imaházban délelőtt 11 órakor, Egyház-téri fiuiskolában délelőtt 1 órakor, Pacsirta-u. fiuiskolában délelőtt 9 órakor, Rakovszky-utcai isk. d. e. 11 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 ó., Ispotály-telep 9. sz. a. tartatik.

A Keresztyén Ifjusági Egyesület f. hó 16-án, vasárnap, Kollégium, földszint 4. sz. alatt délután 5 órakor a szokásos összejövetelét megtartja.

A „Kálvinisták Templomegyesülete" Vegyesénekkara tanulási óráit hetenkint hétfőn és csütörtökön tartja 6—7-ig a Tanitó-Otthonban (Egyházi hivatal udvarán, keresztépület). Uj tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

— **Istentiszteletek a róm. kath. templomban.** Ma vasárnap d. e. fél 7, 7, 8, fél 9 háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes szent misék, fél 10 órakor énekes nagymise, utána szent beszéd. D. u. fél 4 órakor keresztuti ájtatosság és utána szent beszéd.

— **Magántisztviselők Szövetsége** vasárnap délelőtt 10 órakor a Bika szálló félemelet 12. sz. alatt vezetőségi értekezletet tart. Utána ismeretterjesztő szabadelőadás Japánról. A tagok okvetlen megjelenését kéri — a Vezetőség.

Czébel Gusztáv táblai tanácselnök tragikus halála.

Amputálták a féllábát, hogy sulyos idegbaján könnyítsenek. Az orvosi tudomány már nem tudott rajta segiteni.

Ma hajnalban, az egyetemi klinikán, 2 évi sulyos szenvedés után elhunyt Czébel Gusztáv itélőtáblai tanácselnök. Czébel Gusztáv rendkivül nagytudásu biró volt, általános tiszteletnek örvendett és

csaknem 35 évet töltött a birói pályán.

A sors rendkivüli sulyos szenvedéseket jelölt ki számára osztályrészül. Évekkel ezelőtt sulyos idegbaj támadta meg.

Valami rendkivül ritkán előforduló betegség őrölte le szervezetét.

Orvosai mondják, hogy olyan idegbaj, amely Czébel Gusztávot vitte most a sirba, csak a legritkább esetekben fordul elő. Betegsége két évvel ezelőtt hatalmasodott el rajta.

Fél évvel ezelőtt a klinikán jobb lábát térden alul amputálták.

Czébel ugyanis óriási fájdalmakat érzett jobb alsó lábszárában és az orvosok azt hitték, hogy ezzel az operációval megmentik az életnek. Szomoruan érdekes, hogy a sulyos beteg az amputáció dacára is érezte a kinzó fájdalmakat, ugyancsak a jobb alsó lábszárában, amely pedig már le volt vágva.

Orvosainak állandóan panaszkodott, hogy a levágott lábrészt csak érzi

és továbbra is csak érzi benne a sulyos fájdalmakat. Ez ugyanis az a bizonyos reflex fájdalom, amely különösen az amputáltakat és az idegbetegeket gyötri.

Az orvosi tudomány nem tudott rajta segiteni. Az utóbbi hetekben már nem is tudott ágyából felkelni, csontig lesoványodott és a sok fekvéstől bronchytist, majd tüdőgyuladást kapott. Az orvosi megállapitás szerint közvetlenül ez okozta halálát. A testi szenvedéseken kivül lelkibánat is gyötörte.

A nyáron halt meg hőn szeretett felesége

és ez a csapás is mélyen lesujtotta a nagybeteg embert. A halál valósággal megváltás volt számára.

Czébel Gusztáv hült tetemeit hétfőn délután helyezik örök nyugalomra a róm. kath. temető halottas házából.

A sirnál Perjéssy táblai tanácselnök fogja bucsuztatni a birói kar nevében. Gyermekei nem maradtak. Nyolcvannégy éves édes anyja a távolabbi hozzátartozókon kivül, akik közt van Czipott György ügyvéd, ny. kuriai biró is.

— ***A „Debreczen" első száma.*** *Hivalkodás nélkül megállapithatjuk, hogy a „Debreczen" első számát a közönség élénk érdeklődéssel és kitüntető szeretettel fogadta. Ennek köszönhető, hogy lapunk első számából mindjárt annyi fogyott el, mint más már régebben bevezetett és elterjedt ujságokból. Becsületes ujságirói munkával; tisztességes hangu, sohsem gyülölködő véleménymondással igyekszünk viszonozni az iránt megnyilvánult bizalmat.*

— **Választó polgárok figyelmébe.** A következő felhivás közlésére kérték fel lapunkat: Az egyesült polgári pártok választási irodája Király-utca 5. szám alatt hétköznap délután 3—6, vasárnap délelőtt 10—1 óráig a polgárság rendelkezésére áll. Aki a választók névjegyzékébe való felvételét kéri vagy kiigazitást, személyi adatok helyesbitését kivánja, forduljon a választási irodához. A választók névjegyzékének összeállitása március 24-én ér véget és a jövő évre összeállitott névjegyzék dönti el előreláthatólag ugy a jövő nemzetgyülési, mint a küszöbön álló törvényhatósági választások sorsát. Minden debreceni polgárnak fontos érdeke, hogy a választási iroda sikeres működését közremüködésével előmozditsa.

— **Teljes tanácsülés.** A városi tanács ma délelőtt Hadházy Zsigmond főispán elnökletével teljes tanácsülést tartott, amelyen a hétfői közgyülés elé kerülő ügyeket készitették elő.

— **Szent Erzsébet Egyesület** márczius hó 30 án délután 4 órakor a kath gimnázium tanácstermében közgyülést tart, melyre a tagok megjelenését kéri az elnökség.

— **Nagy adományok jótékonycélra.** Kardos László ur 100.000 koronát adományozott a Népjóléti Hivatal részére. A m. kir. Államrendőrség debreczeni kapitányságának őrszemélyzete pedig a „Fekete Barakk" lakói részére 407.550 koronát gyüjtött össze, mely összeget szétosztás végett a polgármesteri hivatal a Népjóléti Hivatalhoz juttatta. Az adomanyozók fogadják ezuton is ugy a magunk, mint a nyomorgó családok nevében is nemes szivről tanuskodó elhatározásukért őszinte szivből jövő köszönetünket. Debreczen sz. kir. város népjóléti Hivatala.

— **Vásáry István tanácsnok hivatalában.** Vásáry István tanácsnok, aki hosszabb ideig influenziája miatt nem látogathatta hivatalát, felgyógyult és már tegnap ismét elfoglalta hivatalát.

— **A gazdasági Akadémia a tenyészállat kiállitáson.** A debreczeni gazdasági Akadémia növendékeiből egy csoport hétfőn Rácz tanár vezetése alatt felutazik Budapestre, ahol megtekinttk a ma megnyilott tenyészállat kiállitást s Budapest egy pár mezügazdasági gépgyárát.

— **Esküvő.** Mózes Arthur budapesti hirlapiró és Grünfeld Stefi urleány vasárnap, március 16 án délután két órakor kötnek házasságot a Péterfia-utca 19. szám alatti lakásukon. Az esküvőre ezuton hivják meg ismerőseikat és jóbarátaikat.

— **Uj iparengedélyek.** Az elsőfoku iparhatóság az elmult hét folyamán a következő uj iparengedélyeket adta ki: Győri Ferenc vegyeskereskedő, Kiss Áron korcsmáros, Debreczeni Mükögyár r. t. mükö és iparcikkek előállitása és kőfaragó ipar, Csóka József cipész, Feldheim Dezső férfiszabó, Holló Imre vendégiős, Korbuly Márton timár, Márton Lajos cipész, Bihari Mátyásné szatócs és élelmiszer kereskedő, Erdődy Ferenc könyvkötő, özv. Kiss Andrásné zöldségárusitás, Tokaji Gyula órás, Nagy Sándor gyümölcs, virág és palánta kereskedés, Oláh Miklós bazár és rövidáru kereskedés, Biró István fehérnemü tisztitás kőzvetitése.

— **Földbirtokrendezés H-Sámsonban.** E hó 18-án kedden reggel érkezik Hajdusámsonba az Országos Földbirtokrendező bíróság kiküldöttje, dr. Zsédey István kir. járásbiró, ki a földigénylőkkel a tárgyalást a helyszinen megkezdi.

Debreczen.

Sápadt, poros utca. Gázlámpa a sarkon,
halk fénye fehéren az utra vakit,
a távoli sikról szél zug be süvöltve
s titáni haraggal a fákba szakit.

Az ég horizontján tömbös falu templom,
két tornya meredten a ködbe feszül,
s a barna sötétség roppant kupoláját
föléje boritja csodás ereszül.

Dölyfös paloták közt rozzant, kicsi kunyhók,
a Mult bemohozta nagy dimaikat
s most ugy meginognak, ha szél veri (dobjá)t
hogy tompa sirámuk a szivbe rikat.

Halk esti harangszó hullámzik a légben,
kármás, buja nóta sikit volahol,
s a zeg-zugos utcák ón-szürke ködében
egy egy kizavart eb üvöltve csahol.

Nagy-néha közelgő léptek zaja koppan,
fojtott nesz iramlik a bokrokon át,
s a tengely-akasztó szeles, poros utcán
részeg talyigás noszogatja lovát.

Vághy-Benyovszky Pál

— **Nagy részvét mellett temették el Dömsödy Gittát.** Szombaton délután nagy részvét mellett temették el a tragikus körülmények között, ifju életének tavaszán elhunyt Dömsödy Gitta urleányt. A temetési szertartást Szele György lelkész végezte, ki könnyekig megható beszédet mondott. A szép fiatal urleány hült tetemeit a Kossuth utcai temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Egy öreg ujságiró halála.** Mély részvéttel értesültünk egy öreg ujságiró kollegánk: Hamar László életének 80 évében március 15 én elhunyt. Hamar László több évtizeden keresztül folytatott hirlapirói munkásságot és annak idején ismert alakja volt Debrecen város hirlapirói életének.

— **Véres kardpárbaj Nyiregyházán.** Nyiregyháza legujabb szenzációja a Klar György—Bleier Pál féle véres kardpárbaj. A provokáció egy uri leány miatt történt. Többszöri összecsapás után Klar György igen sulyos sebet kapott, ugy, hogy azonnal Budapestre kellett szállitani s ma is ott ápolják egyik szanatóriumban.

— **Csizmadia bál.** Tegnep este a debreceni csizmadia iparosok sikerült és népes bált rendeztek az Omnia mozgó helyiségében. A bálon igen sok iparos megjelent családjával együtt és Rácz Laci zenekarának nótái mellett az egybegyült közönség hajnalig együtt maradt. A bál nagyon szép erkölcsi és anyagi sikerrel járt.

— **Halálos pofon.** Érdekes eset foglalkoztatja a debreczeni törvényszék vizsgálóbirói hivatalát. Egy éve történt, hogy egy ember, egy tizenhét éves gyermeket — neveket a vizsgáiat érdekében nem közölünk — pofon vágott. A gyermek fültőmirigy gyuladást kapott. A fülbaj sulyosbodott, klinikára kellett szállitani. A dolog vége az lett, hogy a gyermek a sulyos fülbajba bele halt. Elrendelték a holtest felboncolását. Az ügyészség halált okozó sulyos testi sértés miatt fog a pofoszkodó ember ellen vádat emelni.

— **Elragadták a lovak.** Tegnap délben 12 óra felé a Hatvan-utcán egy gazdálkodó hajtott kocsijával. A kocsi elé fogott lovak azonban az egyik villamos csilingeléstől megbokrosodtak s a kocsit elragadták. Szerencsére a lovakat sikerült az utcán járó kelő katonák jegyikének megléknie és igy a komolyabb baleset mentes.

— **Jeles festőmüvészektől** állandó képkiállitás Antalffy könyvkereskedésében. Olcsó árak.

Csak egy mosolyt!...

Tőzsdei műnyelven.

— Hallom szegény K. tönkrement.

— Bizony. *Sőt nyomora állandóan szilárdul.*

A hét legrettenetesebb szóvicce.

— Borzasztó, a borbélyom ma megint megvágott. Kénytelen leszek *állam elleni sértés* miatt feljelenteni.

Gregerson Lujza vasáanap előadást tart az Iparos Mansznak.

Az Iparos Mansz elnöksége közli: A Mansz iparos szakosztályának III-ik taggyülése vasárnap d. u. 5 órakor kezdődik a Bika kistermében. A rendezőségnek sikerült két illusztris vendéget megnyerni, akik a taggyülés sikerét garantálják.

Gregerson Lujza az orsz. protestáns egyesület főtitkárnője régi is merőse a debr. Mansz nak, még mindig fülünkbe cseng a márc. közgyülésen tartott lelkes beszéde a protestantizmusról s a hazáját szerető igaz magyar asszonyok kötelességeiről.

Szilárd János a Napkelet munkatársa a másik vendégünk, aki igaz örömmel vállalta a taggyülés egyik kimagasló számát, nőket érdeklő témáinak felolvasásával.

Lechner Lajosné az iparos szakosztály buzgó jegyzője a gyermeknevelésről beszél.

Dr. Szabó Mihály egy az iparos asszonyokat érdeklő témát választotta.

Fábián Ibike, Kenyeres Eta szavalnak.

Timár Mancika énekel s hegedün kiséri.

Dr. Kupás Sándor szavalja Farkas Imre Czinka Pannáját, zongorán Rencz Katóka, hegedün Gömöry Zoltán ur kiséretével.

Belépti-dij nincs.

— **Ingyenélőknek nevezte katonákat.** Tegnap állott Visky tanácselnök büntető tanácsa előtt Kovács Sándor napszámos, ki mikor 1922-ben a Margit fürdő előtt kavicsot lapátolt, az előtte elvonuló katona csapatot a lehető legdurvább, e helyen reprodukálhatattan szavakkal inzultálta s ráadásul „ingyenélőknek" nevezte. A biróság 2 havi fogházra és 200.000 korona pénzbüntetésre itélte a megtévedt embert.

— **Megszökött csaló.** Még 1920-ban történt, hogy Csobán Imre 50 ezer koronát kért, Hajdu Bertalantól Az ötvenezer koronát azzal az ürügygyel csalta ki, hogy burgonyát fog ellenében házhoz szállitani. A pénz felvétele után első dolga volt a pénzt elkártyázni. Miután vagyonilag ismét a nincstelenség stádiumába jutott, jobbnak találta elszelelni. A rendőrség körözi.

— **Villamos kisiklás.** Szombaton este villamos kisiklás történt a Piac és Csapó utca sarkán. A 24-es számu Csapóutcai villamos kocsi a Nagy állomás felé igyekezett. A Piacutcai kanyarnál azonban olyan gyorsan fordult ki a villamos, hogy az a sinekből kiugrott. A remisbe telefonon bejelentették az esetet, ahonnan pályamunkások szállottak ki a helyszinre és a villamost hévérrel a sinekre vissza helyezték. A villamos kisiklás következtében a forgalomban jelentéktelen zavar állott be.

IZLETES házi koszt bentéétkezésre és kihordásra kapható Ujházyné Varga-u. 24.

ELSŐRENDŰ kárpitos Szabó József, Varga-u. 1. Szent Anna-u. sarok. — Kész [illegible] raktáron.

Március hóban 53 ember halt meg influenzában.

Enyhülőben a járvány. — Ez évben tizzel szaporodott természetes uton Debreczen város lakossága.

Az egyik helyi lap egy héttel ezelőtt megjelent számában több neves debreceni orvos professzor nyilatkozatát közölte, melynek lényege az volt, hogy Debrecenben nincs uj influenza járvány, hanem csak egyszerü nátha járvány, meghülés, mely nem végződik halállal. Ez a nyilatkozat sok családot, melynek tagjai között talán nem egy feküdt betegen — megnyugtatott. Most a közönség bizonyára meglepetéssel fogja tudomásul venni, hogy igenis van Debrecenben influenza járvány, volt és részben van is még pedig nem is valami kisméretü, sőt olyan nagy mértékben grasszál, hogy március hónapban nem kevesebb, mint 53 áldozatot követelt magának.

Munkatársunknak alkalma volt betekintést nyerni a debreceni állami anyakönyvi hivatal halálozási anyakönyvébe és abból a következőket állapitotta meg:

március	1-én	9 haláleset közül	2
március	2-án	8 haláleset közül	—
március	3-án	11 haláleset közül	3
március	4-én	13 haláleset közül	4
március	5-én	12 haláleset közül	4
március	6-án	9 haláleset közül	3
március	7-én	6 haláleset közül	1
március	8-án	6 haláleset közül	2
március	9-én	6 haláleset közül	3
március	10-én	21 haláleset közül	3
március	11-én	19 haláleset közül	11
március	12-én	13 haláleset közül	7
március	13-án	10 haláleset közül	5
március	14-én	13 haláleset közül	2
március	15-én	8 haláleset közül	3

haláleset, *tehát összesen 164 haláleset közül 53 esetben az influenza, vagy ennek következménye: a tüdőlob és tüdőgyuladás volt a halál oka.* Ez a halálesetek harmadrészének felel meg. Ez a szám megdöbbentő. Megdöbbentő már az is, hogy *15 nap alatt 164 haláleset fordult elő Debrecenben, de sokszorosan megdöbbentő az, hogy ennek harmadrésze az influenzának esett áldozatul.*

Ezek szerint, sajnos, de meg kell állapitanunk, hogy Debrecenben — igenis, van influenza járvány, de az benne a vigasztaló, hogy most már szünőfélben van.

Érdekes az évi népesedési statisztika is, amennyiben a folyó évben bejelentett 605 halálesettel szemben csak 615 a születések száma, ami mindössze *tizzel való szaporodást jelent.*

Hymen.

A tegnapi nap folyamán a következő házasságkötések történtek meg az anyakönyvi hivatalban:

Bálint Lajos Ádám bu orkereskedő ref.—Tóth Petronella rk. Kardos Imre napszámos ref.—Sebenyi Julianna Zsuzsánna ref. Kripkó Sándor kerékgyártómester rk.—Pataki Erzsébet ref.

Eljegyzések.

A tegnapi nap folyamán a debreceni állami anyakönyvi hivatalba a következő eljegyzést jelentették be:

Romhányi Tivadar László—Huber Mária Szeréna Juliánnával.

— **Ujra emelték a fővárosi lapok az egyes pé dányok árát.** A fővárosi lapok kiadói a nagy anyagdrágulásra és e munkabérek emelkedésére tekintettel elhatározták hogy a hétköznapi lapok árát az eddigi 1000 ről 1500 koronára, a vasárnapi lapok árát pedig 1500 koronáról 2000 koronára emelik fel.

A fővárosi lapok ezzel az emeléssel tulhaladták az Ausztriában most érvényben levő ujságárakat. — A „*Debreczen*" melynek frisseségéről terjedelmességéről az olvasó mindenkor meggyőződhetik, az általános drágulás és a munkabérek és anyagárak horribilis emelkedése dacára továbbra is ugy hétköznapon, mint vasárnap 800 korona lesz.

A mai nap halottai.

Tegnap a debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következők elhunytát jelentették be:

Lengvári László rk. 65 éves Magos utca 21. Nagy Eszter ref. 1 hónapos Madách utca 3. Herekély József ref. 13 hónapos Léki utca 15 Özv. Teleki Bálintné Szabó Irma ref. 72 éves Teleki utca 76. Müller Gyula rk. 57 éves Teleki utca 52. Kalaszi Ödön ref. 58 éves Eötvös utca 66. Pozsonyi János ref 65 éves Kishegyesi ut 40. (Szegényház) Forgó Tamás rel. 73 éves Eötvös utca 14.

Milyen idő várható.

Meteorológiai Intézet jelentése.

Hazánkban az időjárásban nem történt lényeges változás Ma kisebb havazásoktól eltekintve az idő száraz és hideg. A hőmérséklet maximuma 3 fok Budapesten, minimuma 7 fok több helyen.

Időprognozis: Változékony, tulnyomóan száraz idő, később hőemelkedéssel.

Tüz a nagyerdei csőszházban

Az elkobzott galycsomók elégtek

Szombaton este kevéssel 7 óra után a nagyerdei csőszházból tüzet jelentettek a tüzoltóságnak. Minthogy a jelzett időben nagy szél dühöngött nagyobb készültség szállott ki a tüzhöz két tüzoltóautón Dr Roncsik Jenő tüzoltófőparancsnok vezetése alatt és azonnal hozzáláttak a tüzoltásához. A tüzoltóság megérkezése után a tüzhöz kiérkezett egy szakasz rendőr is Bacsó József rendőrfelügyelő vezetése alatt és azok is segédkeztek a tüzoltásánál.

Az oltás azonban nehezen ment amennyiben a Csőszház kéményéből a tüz, a kéménybe épitett gerendán át átcsapott a tüz padlására, ahol nagyobb mennyiségü galyfa volt felhalmazva. Ugyanis a Nagyerdőn az erdőhivatal engedélye nélkül összegyüjtött galyak a gyüjtőktől elkobozzák az őrök s azokat a csőszház padlásán gyüjtik össze.

Majd nem egy órai megfeszitett munka után végre is sikerült a tüzoltóságnak a tüzet eloltani.

A tüz következtében elégett a padlás egy része s igen nagy mennyiségü galyfa.

A tüz esetből kifolyólag a tüzoltóság vizsgálatot inditott.

„Parfumerie "Ilona
Szent Anna-u. 1.
szenzációs reklámja!
Mindenkinek, ki 50,000 koronán felül vásárol, egy
Ingyen manicur bérletet ad!
Illatszerek, szappanok, piperecikkek ajándéktárgyak.

„Vadászkürt" szálloda és vendéglő
Petőfi-tér 7. Deák Ferenc-utca sarok.
Kitünő magyar konyha, elsőrangu fajborok, előzékeny kiszolgálás. — Kényelmes tiszta szobák olcsón kaphatók.
Szives pártfogást kér:
AZOR GYULA.

Gazdasági magvak:
Lucerna, Lóhere, Repa, Bükköny, Angolperje, Kerti pázsit, Cinkorcirok, Kendermag, Mák, Borsó, Lencse stb. valamint:
Erfurti konyhakerti és virágmagvak
a legizmosabban termő valódi jól bevált fajokban, legolcsóbban kaphatók
KONTSEK GÉZÁNÁL, Debreczen, Kossuth utca.

Megkezdődött a Husvéti vásár
HAVAS harisnyaáruházában, Bádogos-utca 1.
Hol e sesonra meglepő olcsó áron vásárolhat minden-nemü harisnya és kezlyü különlegességeket, női fehérnemü ujdonságokat, gyapju és selyem mellény divat ujdonságokat, gyermek trikót és sáknikat, továbbá mindennemü batiszt és grenadin különlegességeket.

Jó sikerrel fest
szőrmékét, bőrkeztyüket, mindenféle ruhakat minden szinre, gyász-expresz munkák kivant időre.
Hungária kelmefestő Vegytisztitó Gőzmosó Vállalat Debrecen
Péterfia 4. Tulajd. Libándy Andor.
Szakképzett vasalónányok felvétetnek

Különő fehérnemüek
Frank Ednél.

LEGSZEBB KALAPOK legolcsóbban
HERMANN ÉS FRIEDMANN
Piacz utca 10. sz. Bikával szemben.

SZINHÁZ.

A Csokonai-szinház műsora:

Vasárnap délután, március 16 án: Katica királynő lett.

Vasárnap este, március 16-án: Silvio kapitány, dráma.

Hétfőn, március 17-én: Balga szüz. szinmü. A) bérlet.

Kedd, március 18. A Három grácia Revue operette. Bérletszünet. Tisztviselőest.

Szerda március 19. A balga szüz. Szinmü (B. bérlet.

Csütörtök, március 20. Pompadour Operette bemutatva. Bérletszünet.

Péntek, március 21. Pompadour operette bérlet szünet.

Szombat, március 22. Pompadour operet bérlet szünet.

Vasárnap, március 23. délután Silvio kapitány. Szinmü. Mérsékelt árak.

Este. Pompadour operette. Bérlet szünet.

Hétfőn, március 24. Pompadour operette A) bérlet.

Timár Illáról közöl riportot és fényképet a Szinházi Élet e heti száma. Bőséges vidéki rovatán kivül teljes beszámolót ad az összes budapesti és bécsi bemutatókról. Incze Sándor népszerü heti lapjában a legjobb budapesti irók cikkei. Szenes ember vicclapja, kotta, gazdag mozirovat, tőzsde, sport, divat és zenerovatok találhatók. A lap, mely ezen a hétee is 128 oldalon jelent meg, mellékletül adja Tolsztoj Leonak a Nemzeti szinház falujitásában szinrekerült Az élő holttest cimü darabját A lap ára 5000 korona, negyedévi előfizetés 50.000 korona. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körut 29.

A szinházi iroda jelentései:

A március 15-iki előadást vasárnap este megismétli a szinház és igy azoknak, kik szombaton nem jutottak jegyhez, alkalmuk lesz az egész ünnepi előadást élvezhetni.

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal Than Gyula pompás, mulattató népszinműve, a „Katica királynő lett“ kerül szinre.

Halassi Mariskával a cimszerepben kerül felujitásra Bataille világhirü szinműve „A balga szüz.“

Kedden bérletszünetes tisztviselő-estben „A három grácia“ szenzációs sikerü revueoperette.

Mozgószinházak jelentései:

Apolló-mozgó.

A Kis Vándormuzsikus Jackie Coogann leghatásosabb szerepe 7 felvonásban.

Hétfőn. Az 50 éves férfi.

Vigszinház-mozgó.

Egy izgalmas éjszaka Amerika legszebb filmjei sorozatából.

Hétfőn Norma Talmadge legkiválóbb szerepe. Dal a szerelemről. Felhivjuk a közönség figyelmét ezen páratlan szépségü Paramoun filmre, amely az egész világ mozgószinházaiban müsoron van.

Uránia-mozgó

Ha megfujják a trombitát folytatása a Béke galambjai hazafias mozikeccs.

140—200 milliós tételekben folyt a csempészés.

Ismét nyolc valuta és ékszercsempészt tartóztattak le. — Még más belügyi nyomozók letartóztatása is várható. — A rendőrség hivatalos jelentést adott ki.

Budapest, márc. 15.

A valuta- és ékszercsempészés ügyében a főkapitányság tegnap befejezte a kihallgatásokat.

Miután a rendőrségnek az őrizetesek ellen megfelelő tárgyi bizonyiték állott rendelkezésre, az *esti órákban kihirdették előttük az előzetes letartóztatásról szóló végzést.*

A főkapitányság a napok óta tartó nyomozás redményéről ma délelőtt a következő hivatalos jelentést adta ki:

Gampel István, a belügyi nyomozó-testület detektivje ellen folytatott vesztegetés ügyében a rendőrég Gampel vallomása alapján a nyomozást *másokra is kiterjesztették.*

Megállapitották, hogy *Petkovics Géza 42 éves rendőrfelügyelő, lovag Malenida Miklós 40 éves segédhivatali igazgató, Sipos Dezső 48 éves detektiv, Roth Miklós 28 éves ékszerész-ügynök, Bauer 38 éves ékszerész Deutsch Miklós 33 éves ékszerkereskedő és Nagy Jenő 24 éves magánhivatalnok valutát és ékszereket csempésztek ki a határon.* A nyomozás megállapitotta azt is, hogy Deutsch Miksa volt az, aki a csempész-tárgyakat szerezte és aki a belügyi nyomozó-osztály megnevezett tagjaival összeköttetésbe lépett.

Deutsch teljes beismerésben van és *elmondotta, hogy 140—200 milliós tételekben követték el a csempészéseket.*

Ezenkivül a rendőrségnek tudomása van arról is, hogy *200 millió koronánál nagyobb tételeket is vittek ki az országból.*

A rendőrség a fentnevezetteket, a kik valamennyien beismerő vallomást tettek, letartóztatásba helyezte.

A letartóztatott belügyi nyomozóközegeknek az ügyészségre való átszállításával, — ami valószinüleg még ma meg fog történni — a rendőrség munkája még nem ért véget, mert *igen sok bizonyiték és tárgyi adat áll a rendőrség rendelkezésére, más belügyi nyomozók ellen is*, akik szintén résztvettek a csempészésben.

A vizsgálatot most kiterjesztik arra, hogy *milyen célokra forditották azokat a jutalékokat, amelyeket a kereskedőktől és a csempészőktől kaptak.*

A nyomozás már eddig is megállapitotta, hogy *a milliós jutalmakat hogyan gyümölcsöztették.* Ezekre az értékekre a rendőrség bünügyi zárlatot fog elrendelni.

Megtalálták az eltünt Szántó Miklós holttestét.

A vásárpénztári igazgató öngyilkos lett.

Budapest, március 15.

Fél évvel ezelőtt nagy feltünést keltett a fővárosban Szántó Miklós nyugalmazott vásárpénztári igazgató rejtélyes eltünése. A jó anyagi viszonyok között élő igazgató egy este eltávozott lakásáról és azóta nem adott életjelt magáról. Felesége jelentést tett eltünéséről a rendőrségnek, majd amikor a rendőri nyomozás nem járt eredménnyel, Bécsből hipnotizőrt hozott, de annak a vállalkozása sem járt eredménnyel. Bécsi lapok e vállalkozással kapcsolatban arról irtak, hogy Szántót kémkedés miatt előállitották a Margit körúti fogházba és ott ki is végezték, de a hiresztelést a honvédelmi miniszter a leghatározóttabban falsumnak jelentette ki.

Már azt hitték, hogy a Szántó eltünése örökre rejtély marad, amikor tegnap Harta község mellett kifogtak a Dunából egy hullát, amelyről megállapitották, hogy az a Szántó Miklós holtteste. Ma délután Résztics tanácsos két detektivvel és Szántó Miklós családtagjaival kiszállott a helyszinre, hogy a vizsgálatot megejtse.

A rendőri bizottság a délutáni órákban még nem tért vissza Hartá községből. Annyit azonban már jeleztek a főkapitányságon, hogy az agnoszkálás megtörtént és a bizottság megállapitotta, hogy külsérelmi nyomok nincsennek Szántó holttestén, tehát minden valószinüség szerint öngyilkossági szándékból vetette magát a Dunába.

A nyomozás most azt kivánja megállapitani, hogy a nyugalmazott vásárpénztári igazgató milyen okokból követte el az öngyilkosságot.

5 Reggel **5** óráig
nyitva szombat, vasárnap, hétfőn és csütörtökön a **Modern Cabaré**

A Horváth Sándor
„ELITE“ ILLATSZERTÁRÁNAK
Piac-utca 64 szám.
e heti reklám cikkei:

Egy nagy Odol	— -- —	16.500·—
Egy kis	— — —	9.000 —
„ szép ridikül	— — —	30·000-től
„ deka jó parfüm	— —	6·000-tól
„ „ prima kölni	— —	1·200-tó'
1 üveg jó kölni 50 gr.	—	4·500·—
1 üveg jó kölni 100 gr.	—	8.000·—

Elsőrendü minőségü pipereszappanok 1000 K-tól.

Nagy árengedmény fodrász uraknak.
Tisztviselőknek 10% árengedmény

FEST Lengyel KELMEFESTŐ **MOS**
kifogástalanul mindennemü ruhát
Csapó-utca 28. és Csapó-utca 95.

Killer Ede butorgyáros, udvari szállító
villanyerőre berendezett butorgyára és modern lakberendezési vállalata
Debrecen, Ferencz József-ut 68. sz.
A debreceni Faipar RT elsőrendü gyártmányainak, valamint a debreceni Gőzfürész és Faárugyár RT hajlitott butorainak kizárólagos eladási helye Debrecen város területén.
Állandó butorkiállitás: ebédlő, háló, uriszoba és leányszoba berendezésekből, ugyszintén nagyválaszték konyha butorokban is!

Sport

Magyar vivó nagy győzelme.

Budapest, március 15. Ma este fél 10 órakor kezdődött a Szenteli iskola vivóakadémiája, amelynek elnökségét vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója vállalta. A bécsi kudarc után feszült érdeklődéssel várta a sporttársadalom a mai találkozást. Az akadémiát Szanteli mester legkiválóbb magyar tanitványainak vivása vezette be, majd az általános kivánesiságtól kisérve lépett a pódiumra Oreste Puliti, az olaszok legkiválóbb vivója, hogy revansot adjon Garai magyar vivónak 4:0 vereségéért. Garai szenzációsan dolgozva 1: 0, 2:0, 3:0, 3:1, 3:2, 4:2 arányban győzött. Puliti másik ellenfele Hollósy Jenő volt. Az 55 éves mester olyan vivást produkált, amilyent magyar pódiumon nem igen látott eddig senki. 1:0, 2:0, 3:1, 4:1 arányban győzött.

A Mészáros—Puliti mecs végződött csak Puliti győzelmével, aki Mészárost 4:1 arányban verte meg.

Vasárnapi bajnoki mérkőzések.

DVSC—DTE.

A tavaszi forduló második vasárnapján kerül össze a két csapat. — Őszi küzdelmük a legélvezetesebb sportot nyujtotta, eredményül a DTE 2:1-es győzelmét hozta, ami annál fájóbb volt a Vasutasnak, — mert egyetlen vesztett mérkőzése ez volt. A revans erősen füti a Vasutast, amellett az a tudat, hogy ezt a mérkőzést megnyerve, már utólérhetetlenül biztositja magának a bajnokságot, mig a DTE győzelme esetén neki lesznek erős kilátásai az első helyezésre. A DTE Kriszter letiltásával fedezetsorának főerősségét vesztette, a helyére beállitott Urbanovics nem pótolja teljesen. Csatársora visszanyeri Fórizst, ki ha megértő partnere lesz Szlameknek, sok veszedelmes helyzet elé állithatja Farkast. A Vasutas felállitása a következő: Farkas—Kántor, Molnár—Horváth T., Szolárszky B., Polanetzky B.—Polanetzky, Kovács, Vampetics, Horváth II., Németh. A Vasutas Szolárszky László és Zöld Géza nélkül felál csapata, ha szokott lelkesedését viszi a játékba, könnyen nyeri a mérkőzést. A mérkőzést dr. Juhász Attila fővárosi biró vezeti.

DKASE—DMTK.

A DMTK bemutatkozó mérkőzése lesz a mai, mely a helyezésre bir fontossággal. Az állóképesebb DKASE a mérkőzés favoritja, a tulnyomóan uj emberekből álló DMTK nem lehet veszélyes ellenfele az edzettebb DKASE-nek.

KSE—DEAC

mérkőzést a kerület tanácsa bizonytalan időre elhalasztotta, nem akarván az egyetemi klubot a milliós deficit elé állitani.

Nyiregyháza sporttársadalma

tudomásul veszi kerületi tisztujitást. Városuk tendenciózus mellőzését látják abban, hogy az elnökségből kihagyták Krómy Károly dr.-t, ezt a kétségkivül értékes sportembert. A Nyirvidék foglalkozik hosszasabban ezzel az üggyel és egész határozottan veti fel azt a kérdést, hogy nem-e érdemesebb Nyiregyházának teljesen elszakadni Debrecentől és az északi kerülethez csatlakozni? A kerület vezetőségének kötelessége az ellentéteket elsimitani a két város között, nehogy áldatlan sporthaboruvá fajuljon a még most csirájában békésen elintézhető kérdés.

Legszebb kalapok Frank Edénél.

Közgazdaság

Szabadkereskedelem felé.

Budapest, márc. 15. A kormány rendeletet adott ki, amellyel hatályon kivül helyezi a közszükségleti cikkek forgalomba hozásánál előforduló visszaélések meggátlása tárgyában 3670—1917. M. E. sz. alatt kibocsátott rendeletnek még hatályban levő rendelkezéseit.

A nagyipar és a bankok nyolcvanmillió aranykoronàt adnak a kormànynak.

Budapest, márczius 15. A nagybankok és nagyipari vállalatok küldöttsége felkereste Strachos delegátust és közölte vele, hogy a nagybankok és nagy iparosok a kormánynak később kibocsátandó fontkölcsön terhére 80 millió aranykoronát ajánlottak fel.

Mint értesülünk ezt az összeget a kormány által megjelölendő időpontban hajlandók befizetni. Kikötötték azonban, hogy ebből a kölcsönből részt kell vállalnia a nagybirtokoknak is, és hogy a pénzügyi kormánynak fel kell hagynia azokkal a tervezgetésekkel amelyek különböző terheket rónak a részvény vagyonra.

A kormány a kölcsönt elfogadja mert a most befizetett kétszerkölcsön milliárdjai a folyó kiadások részbeni fedezésére szükségesek.

Jobb tőzsdéket vàrnak a jövő hètre.

Szilárdulás a magánforgalomban.

A mai bankközi forgalomban a nemzeti ünnep miatt alig alakult ki üzlet, különben is legtöbb tőzsdeiroda zárva maradt. Inkább névleges árfolyamok kerültek felszinre, de megállapitható, hogy a tegnapi lanyhaság elmult és a piac hangulata szilárdulásra hajló. Bankkörökből származó vélemény szerint a bécsi bankkontremin fedezése okozta a budapesti piac tegnapi elgyengülését. A francia frank jelentős áremelkedése következtében sietve fedeztek a bécsi frank-kontreminőrök is és pesti eladásaikkal befolyásolták kedvezőtlenül a tőzsdét. Jövő hétre az értékek megjavulását várják. A promt pénz 3 és fél százalék körül mozgott.

Tájékoztató árfolyamok (ezer koronákban): Magyar Hitel 930—940, Osztrák Hitel 320—330, Földhitelbank 640—663, Kereskedelmi Bank 2165—2175, Merkur 29, Olasz Bank 35—38, Amerikai Bank 34—35, Német Bank 92—94, Hazai Bank 415—425, Atlantika 68—70, Angol-Magyar Bank 135—140.

Pesti Hazai 7200—7250, Belvárosi 54—66.

Kőszén 4775—4850, Salgó 1020—1025, Móri 45, Csepeli tégla 67—70.

Magyar Cukor 4850—4900, Délcukor 880—900, Georgia 840—860.

Levante 480—500, Államvasut 770, Nova 200—295.

Klotild 200—205, Spódium 320, Diana 18.

Ganz-Danub. 6550—6500, Ganz-vill. 2900—2950.

Budapesti Gőzm. 215, Viktória 410, Concordia 68, Transdanubia 115.

Ofa 840—850, Hazai Fa 300—320, Hitelfa 64, Viktória Butor 12, Merkurfa 8.5.

Interexim 46—48, Német Mezőgazdasági 360, Östermelő 420—430, Starfilm 82, Pálfalvai 54—55, Oceán 54—55, Olaj 160, Izzó 960.

Zürichi zárlat.

Budapest: 84.

Berlin 130, Hollandia 214 és fél, Newyork 577 és fél, Páris 2740, Milánó 2480, Prága 1671, Budapest 84, Belgrád 710, Bukarest 375, Bécs 81 és fél, Szófia 415.

A takarékkorona árfolyama.

változatlanul 114, miután ujabb árfolyammegállapitás nem történt.

Terménytőzsde.

zárva volt.

Nemesfémjelentés.

A nemesfémpiacon az irányzat változatlanul lanyha. Ezüst egy koronás 6600—7000, szinezüst 1650—1750, szinarany 54—55.000, arany huszkoronás 360—365.000, platina 210—240.000.

Ferencvárosi sertésvásár.

Maradvány 19, érkezett 52, eladtak 25-öt. — Árak: Könnyü 20—23 és fél, nehéz 20—24. Zártvásáron nem volt forgalom.

A devizaközpont árfolyamai:

Egy darab	Pénz (Vétel)	Áru (Eladás)
Dollár . . .	76050 K	78400 K
Angol font .	326050 K	336050 K
Hollandi forint .	28355 K	29220 K
Francia frank .	3300 K	3405 K
Svájci frank .	13165 K	13565 K
Léva	545 K	565 K
Cseh korona .	2200 K	2270 K
Lei	403 K	415 K
Lira	3290 K	3360 K
Dinár	935 K	970 K
100 n. márka .	—	—
Lengyel márka	— fill.	— fill.
Osztrák korona	107 fill.	110 fill.
Napoleonarany	262600 pénz.	

LEGUJABB.

A ciklon felborított egy vonatot.

Delhi, márc. 15. Reuter. A ciklon felborított egy vonatot ép akkor, midőn a bareili hidon áthaladt. Öt kocsi leszakadt s a folyóba zuhant.

A katasztrófa 50 ember halálát okozta 53-an pedig többé kevésbé sulyosan megsebesültek.

Javul a francia frank.

Páris, márc. 15. A lapok általánosan foglalkoznak a francia frank árfolyamának további javulásával. Mint ismeretes, a londoni piacon ma egy angol fontért már csak 90 frankot adtak. A lapok ezt a javulást a francia bank számára Londonban és Newyorkban nyujtandó kölcsön kilátásainak tulajdonitják. Londonban hir szerint 4 millió font kölcsön nyujtására jött létre megállapodás a négy vezető londoni bankkal.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

Kiadja a T. H. könyv és lapkiadóvállalat r. t.

Nyomatott a Tiszántuli Hirlap nyomdájában.

5
Reggel órálg
nyitva szombaton, vasárnap, hétfőn és csütörtökön a **Modern Cabaré**

Gyümölcsfák
tavaszi permetezésére a fényesen bevált
Enda Chinoin
gyümölcsfakarbolineum és a békebeli minőségü
Dendrin
háboru óta először kapható
Kontsek Géza
Debrecen, Kossuth utca.

Asszonyok
lapkihordásra, magas fizetéssel felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Varga-utca 5. sz.

Tavaszi ujdonságok
Feldheim Imre posztóáruházába Kossuth-u. 6.
megérkeztek

Vágó Rezső
budapesti szénnagykereskedő fióktelepe
Debreczen, (Homokkert bejáratánál).
Raktáron
tart porosz darabos
és I. kovács szenet, továbbá
magyar szenet és kiváló minőségü száraz
tüzifát. Kétszer mosott prima kovácsszén állandóan raktáron.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Telepi telefon 1-31. Városi telefon 13-38.

GARAI
és testvére
férfi és firuha
nagyáruháza
Bika szálló épület

tavaszi vásárt rendez!

A folytonos áremelkedés dacára egész március hónapra árait
leszállitotta
15-20
százalékkal.

Nagy választék tavaszi felöltőkben, a legmodernebb szabásu öltönyökben. Rövid sportnadrágokban. Divatcsikos nadrágokban. Tartós gyermekruhákban és méretutáni rendelésekre szövetkülönlegességekben.

Kérjük a t. vásárló közönséget a cégre ügyelni

Garai és testvére
Bika szálló épület